

15. sönd. e. Trefaldighet 2021- Ingemar Andersson (LFS)

Tekster: Psalt 86, 1Kong 17:1-16, Gal. 6: 1-10, Matt. 6: 24-34

Den angelägnaste omsorgen. Gör er inte bekymmer.

Där din skatt är, där kommer också ditt hjärta att vara

Den angelägnaste omsorgen talar Jesus om i dagens text, och han gör klart för oss, att omsorgen inte gäller sådant som rör livet på jorden, utan det handlar om Guds rike, om rättfärdighet inför Gud, om att bli salig för evigheten. Det är den angelägnaste omsorgen. Gör er inte bekymmer för vardagsfrågorna. Dem tar Herren Gud hand om, men sök först Guds rike och hans rättfärdighet, så skall ni få allt det andra också, säger Jesus. Vi människor förstår oss ju ganska bra på att ta vara på sådant som har något värde. Att framgångsrikt investera för kommande dagar är eftersträvansvärt, och för många hägrar drömmen om ekonomiskt oberoende. I verserna före vår text uppmanar oss också Jesus att samla skatter. Men hans råd till oss investerare har en annan inriktning: *"Samla inte skatter på jorden, där rost och mal förstör och där tjuvar bryter sig in och stjälar. Samla er skatter i himlen, där varken rost eller mal förstör och där inga tjuvar bryter sig in och stjälar."* Och hans motivering lyder: *"Ty där din skatt är, där kommer också ditt hjärta att vara."* Har man lagt ner själ och hjärta i skattsamlade på jorden, går man utfattig in i evigheten, där inte ens en droppe vatten bjuds den törstige.

Luther säger om dagens evangelium, att den är en utförlig predikan mot girigheten. Han säger att det inte finns någon last som förhindrar evangelium och skadar kristna så som girigheten. Om inte girigheten fanns skulle det inte finnas så mycken omsorg, så mycket hopskrapande. Sådant okristligt väsen vill Gud avstyra med denna predikan, säger Luther. När vi talar om girighet tänker vi väl oftast på kärlek till pengarna, mammon, men girigheten handlar ytterst om otro, om brist på tillit och förtröstan. Man vill ha de jordiska förråden fyllda för att känna sig trygg. Sådant "okristligt hopskrapande" vill inte Gud att vi skall ha bekymmer om, utan i stället ägna omsorg åt det mest angelägna – Guds rike och hans rättfärdighet. Det övriga har Herren lovat att svara för.

I dagens berättelse från Gamla testamentet hörde vi om änkan i Sarefat, som verkligen inte hade ägnat sig åt det Luther kallade "okristligt hopsparande". Hon levde på svältgränsen och förråden var slut. Hon hade inte ens en kaka bröd, utan bara en näve mjöl och lite olja. Och nu skulle hon laga till det åt sin son och sig, för att sedan svälta ihjäl. Men Herrens profet bad henne om en liten kaka först, innan hon lagade till resten åt sig och sin son, och med profetens begäran följde också ett löfte: mjölet i krukan skulle inte ta slut och olja skulle inte fattas i fortsättningen. Och den fattiga änkan tog Herrens profet Elisa på orden, hon trodde på Guds löften och gjorde som han sa – och sen dess fanns det mjöl och olja i huset. Jesus berättade i en liknelse en gång om en framgångsrik lantbrukare. Han fick så stora skördar, att han var tvungen att bygga nya och större lador för att få rum med sin säd och allt sitt goda. Och han tänkte för sig själv, att om han väl fick det ordnat så för sig, så kunde han säga till sig själv: *"Kära själ, du har samlat mycket gott för många år. Ta det nu lugnt, ät, drick och var glad."* (Luk. 12:16 ff). Nu var framtiden tryggad, tänkte han. Men han hade prioriterat fel! Gud kallar honom *din dåre*. Varför? Inte var det för att han med framgång skötte sin jordiska kallelse. Men han ville mätta sin själ med förgänglig rikedom. Och så stod han där utfattig för evigheten när budet nådde honom: *"Din dåre, i natt skall din själ utkrävas av dig, och vem skall då få vad du har samlat ihop."* Så går det för den som samlar skatter åt sig själv men inte är rik för Gud, slutar Jesus liknelsen. Och vi lägger till: *"Ty där din skatt är, där kommer också ditt hjärta att vara."* (Matt. 6:21).

Var är din skatt? Där är ju nämligen också ditt hjärta. Vilken är din angelägnaste omsorg? Är det som det står i texten: *"Sök först Guds rike och hans rättfärdighet..."*? Eller är huvudbekymret: *"Vad skall vi äta? Vad skall vi dricka? Vad skall vi klä oss med?"* Om detta senare är viktigast, frågar dig Jesus i vår text: *"Är inte livet mer än maten och kroppen mer än kläderna? Vem av er kan med sitt bekymmer lägga en enda aln till sin livslängd?"* Svar: Det kan ingen! Gud har fastställt tider och gränser (Apg.17:26) och när tiden är ute och gränsen passerad, då är det oåterkalleligen försent om jord och värld är hjärtats skatt. Har man förspillt nådatiden, så är den förspild. Då ligger den förut rike mannen utfattig i pinan (Luk. 16:19 ff). Han levde en tid i glädje och prakt och tjänade Mammon, men så kom kallelsen till evigheten från honom som bestämmer tider och gränser, och så var livet slut. Hur mycket lämnade han då efter sig? – Allt!

Om jag kunde leva utan Jesus,/O, hur vore det att dö en gång?/Utän honom i den mörka dalen,/ Utän honom evigheten lång! LH 764:3 Så vill inte Herren att någon enda människa ska ha det, vare sig här i tiden eller i evigheten. Därför uppmanar han oss: **Sök först Guds rike och hans rättfärdighet!** All vår rättfärdighet är som en fläckad klädnad. Den är skada och avskräde. Vi behöver en annans rättfärdighet, om vi inte skall gå förlorade för evigheten. Och vår angelägnaste omsorg skall vara att söka och vinna den. Jesus Kristus har förvärvat en evigt gällande rättfärdighet, inte för sin egen skull – för han var utan synd, helig och rättfärdig – utan han har vunnit rättfärdighet åt oss syndare, genom sitt liv i helighet och sitt lidande och sin död för våra synder. Vi, som är orättfärdiga, ogudaktiga, vederstyggliga syndare, är lagda under Guds rättvisa dom. Men just som sådana, värda fördömsen, är vi välkomna till Guds rike och hans rättfärdighet. För Gud gör den ogudaktige rättfärdig, och det sker på rättfärdiga grunder, för Kristus har fullgjort allt. Det är nåd, oförskyld nåd. Och det är då, men först då, som det jordiska kommer på sin rätta plats. När syndaren kommit till Guds rike och blivit iklädd Kristi rättfärdighet, blivit ett Guds barn, då blir människan fri och herre och inte bunden och träl. Då lever hon i världen, men är inte av världen. Då brukar hon den här världen ”som brukade hon den icke” (1 Kor.7:31). Hon är inte nedtyngd av näringsomsorger för hennes himmelske Fader vet vad hon behöver. *”Gör er inte bekymmer”*, sade Jesus. Och ändå är detta något som vi alla är väl bekanta med – bekymmer för än det ena än det andra, för hälsan, för nära och kära, för hus och hem, för ekonomi, listan kunde göras lång. Och så den andliga sidan – bekymmer för det andliga livet, det egna och för andras, för Guds rike. *”Så snart jag lagt mig frågar jag: ’När skall jag stiga upp? När skall natten ta slut?’ Jag mättas av oro intill morgonen”*, klagar Job. Ja, säger han: *”Människan, av kvinna född, lever en kort tid och mättas av oro.”* (Job 7:4; 14:1). Så är det, så länge vi lever i syndens värld. Ingen undgår bekymmer, prövningar, svårigheter. Men du slipper bära bördan själv. Jesus säger att vi inte skall bekymra oss, för *”vem av er kan med sitt bekymmer lägga en enda aln till sin livslängd?”* Nej, bekymmer lägger inga alnar till livslängden, snarare tvärtom. Petrus säger oss vart vi skall göra av våra bekymmer: *”Kasta alla era bekymmer på honom (Herren), ty han har omsorg om er.”* (1 Petr. 5:7).

Vad skall vi äta, dricka, klä oss med? Sådan är hedningens livshållning, säger Jesus. Där är Mammon herre och människan träl. Hos den som är snål och gniden och inte törns unna sig något är ju träldomen uppenbar, medan den som har det gott ställt, som kan njuta och leva kräsligt, kan synas fri och oberoende. Men drabbas den rike av en ekonomisk kris blir det uppenbart hur beroende och bunden av Mammon han är. Hur annorlunda hade inte Job det när prövningarna drabbade honom: *”Herren gav och Herren tog. Lovat vare hans namn.”* (Job 1:21). *Ja, gudsfruktan i förening med ett förnöjt sinne är verkligen en stor vinning. Vi har ju inte fört något med oss in i världen, inte heller kan vi ta med oss något härifrån. Har vi mat och kläder skall vi vara nöjda med det. Men de som vill bli rika, de råkar ut för frestelser och snaror och många oförnuftiga och skadliga begär, som störtar människor i fördärv och undergång. Ty kärlek till pengar är en rot till allt ont. I sitt begär efter pengar har somliga kommit bort från tron och vållat sig själva mycket lidande.* (1 Tim.6:6 ff). *Ingen kan tjäna två herrar. Ni kan inte tjäna både Gud och mammon,* säger Jesus. Judas Iskariot försökte men det tog en ända med förskräckelse. En Jesu lärjunge skall vara fri från penningbegär och penningbekymmer. Det är inte tillbörligt att den som är barn till alla konungars Konung och alla herrars Herre går tyngd av de vardagsomsorger som Herren själv lovat ha omsorg om.

”Han som inte skonade sin egen Son utan utlämnade honom för oss alla, hur skulle han kunna annat än också skänka oss allt med honom?” (Rom. 8:32).

Och av dagens text får vi lära att det ordet gäller inte bara för de andliga rikedomar Gud ger, utan det får tillämpas också på vad i behöver för detta livet.

Se på fåglarna, på ängens liljor

Se på himlens fåglar. De sår inte, de skördar inte och samlar inte i lador, och ändå föder er himmelske Fader dem. Är inte ni värda mycket mer än de? Luther: ”Här flyger de små fåglarna förbi våra ögon, oss till föga ära. Vi borde väl ta av oss hatten för dem och säga: ’Min käre herr doktor, jag måste erkänna, att jag inte kan den konsten som du kan. Du sover hela natten i ditt näste utan bekymmer. Om morgonen stiger du upp igen, är glad och vid gott mod, sätter dig på en gren och sjunger, prisar och tackar Gud. Sedan söker och finner du din föda. Fy, vad har då jag, gamle narr, lärt mig, när jag inte också kan göra så, fast jag har så mycken anledning till det.’”

En kristen *får* vara fri. Men så nedsjunkna i bekymmer och klenro är vi, att när Herren i sin kärlek och omsorg vill lätta bördorna och ta dem på sig, tar vi hans uppmaningar som dom och lag. I vår otro börjar vi då bekymras över hur vi skall överlåta bekymren på honom. Men Jesu ord är löfte och inte börda! När lade han börda på syndaren! Hans ord är nåd och inte krav. I barnslig enfald får vi anförtro honom allt, stort som smått, och veta att han lyssnar och hjälper.

Hur ofta har du inte fått erfara, att just det som du gått och gruvat och bekymrat dig för – gått och burit morgondagens plågor – det löstes på ett alldeles förunderligt sätt genom Guds ingripande. Han som har skänkt oss livet vill också svara för dess uppehälle. Se på fåglarna hur er himmelske Fader föder dem. Är ni inte värda mycket mer än de! Se hur Gud kläder liljorna på marken. De arbetar inte och spinner inte och ändå överglänser de kung Salomo i all hans prakt. Hur mycket mer skall då inte Gud se till era behov!

Men vi vänder gärna på Guds ordning, bekymrar oss om det jordiska och tänker att Gud skall sköta det som hör himlen till. Jesus ger oss en annan ordning: Sök först Guds rike och hans rättfärdighet, så skall ni få allt det andra också.

Det är inte förbjudet att så och skörda, att arbeta och spinna och förkovra sig i det som hör jorden till. Det är tvärtom av Gud anbefallt. Men i tillit till Herren får vi sköta vår jordiska kallelse, tjäna Honom, inte Mammon och veta att "Han ger härnere vad jag behöver, Och himlaarvet blir ändå över" (LH 617:6). Det är en stor förmån och nåd att få ha det så. Visst kommer det bekymmer. Var dag har nog av sin egen plåga. Men vi slipper ta ut plågan i förväg under oroliga dagar och sömlösa nätter. Herrens nåd är var morgon ny. Hans trofasthet är stor. (Klag. 3:23). Ur hans hand får jag ta den nya dagen med dess plåga. Gårdagen är förbi. Morgondagen har du inte sett, och i dag hjälper Herren. Amen.